

POSEBNO IZDANJE
četrvtak, 28. maj 2020.

Budi Danas solidaran

Ajnur Ajetović nije zaboravio rodno Vranje

Sećanje na dedu Ramiza, kovača, i pomoć za obbolele i siromašne

Godinama je Ramiz Ajetović bio jedan od zaštitnih znakova kovačkog zanata u Vranju.

Goveđe kožne mehove koristio je kako bi izduvavao vazduh i raspljivao žar za usijavanje gvožđa od koga su bile napravljene kopče, potkovice, motike i sve alatke od metala.

Ceo radni vek čika Ramiz je proveo o svojoj kovačkoj radnji. Kako je trajao plamen u njegovoj radnji, tako se raspamsavao i život oko njega u čaršiji vranjskoj. Rasla su njegova deca, stasavali potomci.

Bakija je svirao trubu, baba Stana Karaminga pesmom lečila vranjanske boeme, koji su obožavali zvuke klarineta Kurte Ajredinovića, koji ih je podsećao na merak, dert i mesečinu o kojoj je pisao Bora Stanković.

Kovač Idriz živeo je u kućerku u naselju Raška. Oko njega još nekoliko porodica Roma. Crnilo na rukama od ko-

gu ne želi da govori, samo odmahuje rukom i kaže bilo je to pre skoro mesec dana, kada je objavljena i vest na lokalnim portalima. A ta vest je nesvakidašnja.

Ajnur Ajetović je po povratku iz Diseldorfa, gde se nalazi na privremenom radu, od sakupljenog novca donirao respirator Grudnom odeljenju Zdravstvenog centra u Vranju. Podelio je i najsiromašnijim romskim porodicama, uz pomoć svojih prijatelja sa kojima je sakupio novac po skromnih 2.000 dinara.

Ovo je moje podsećanje na dedu Ramiza, poznatog vranjskog kovača, i na mog nedavno preminulog oca. Malo, možda u ovo vreme pomogne onim koji lečenje od ove nevidljive bolesti mnogo znači - kratak je Ajnur u priči o svojoj akciji pomoći.

Zaustavlja na trenutak radove sa majstorima. Insistira da on nije nikakav „junak već samo običan čovek kao i svi drugi ljudi kojih ima puno a koji su odvojili

Odbija da se fotografiše, jer „sve ovo nisam uradio da bi mi slika bila u novinama i da bih se time hvalio“

vačkog zanata belio je vrućim hlebom iz crepulje. Poštovao ženu, porodicu, praznike. Đurdevdan posebno.

Naselje Raška danas je sastavni deo gradskog dela Vranja. I dalje u njemu žive pored komšija Srba i Romi. Vijugavi sokaci, pomešanim kaldrmom i asfal-tom.

Hodam od kuće do kuće tražim Ajnura Ajetovića. Čoveka rođenog u Vranju 1976. godine. Sada oca četvoro dece. Sa suprugom Tatjanom ima dva sina i dve kćerke.

Hajde izvolite. Ja ovde sada imam majstore pa mi nemojte zameriti što sam prljav i neprikladno obučen, a iskreno nisam vas ni očekivao. Pogotovu ne za temu koju ste vi kao novinar namenili da odradite - govori nam krupni čovek, razvijene muskulature i vidljivo čeličnih mišića.

Ajnuru Ajetoviću (54) u posetu dolazim pošto ga je na razgovor za novine ubedio moj prijatelj Marko Spirić, novinar i humanitarac, koji brine o napuštenim životinjama u Vranju i volontira u vreme vanrednog stanja u Crvenom krstu.

Ajnur o svom humanitarnom podvi-

malu svoga da to bude puno za one kojima je najpotrebnije“.

Odbija da se fotografiše, jer „sve ovo nisam uradio da bi mi slika bila u novinama i da bih se time hvalio“.

Ima jedna slika, iskoristite nju i to je dovoljno. Važno je da ova bolest prođe da imamo što manje ljudi koji umiru, a sve drugo će biti u redu kada ste zdravi i možete da raditi i od svojih deset prstiju zaradite - jasan je Ajnur, nazdravljajući za izlečenje svih od korona virusa.

Priča o ovom Romu ima puno simbolicke sa zanatom kojim se bavio deda Ramiz. Ajnur je poklonio respirator, uređaj koji predstavlja veštačka pluća, dok je njegov deda uz pomoć „veštačkih pluća“ takođe koristio vazduh da udahne život vrelini gvožđa i tako zaradi za svoju porodicu.

U nesrećnim vremenima nad nebom Vranja zatvorila se još jedna lepa priča u kojoj se pokazalo koliko se solidarnost jednog skromnog čoveka pretvorila u priču o tome kako vazduh i kada je najteže nekada pokreće život, drugi put ga spasava, ali uvek čuva čoveka.

Vojkam Ristić

Solidarnost u doba korone

Umesto posustalih institucija, ljudi pomažu jedni drugima

Solidarnost je osnovni pokretač svih većih društvenih promena. U periodima krize, kao što je ova epidemiološka, solidarnost je još potrebnija jer su socijalne razlike produbljene.

Izuzetno veliki broj ljudi ostao je bez prihoda ili su im se oni znatno smanjili, dok su radnici iz neformalnog sektora ostali bez ikakvih zarada, kao i mogućnosti preživljavanja - primećuje Saša Perić, aktivista Zdržene akcije Krov nad glavom, u razgovoru za Danas objašnjavajući kako oni za vreme pandemije korona virusa pomažu najugroženijima.

Naime, aktivisti Krova nad glavom su se od početka vanrednog stanja reorganizovali, pa umesto da brane ljude od iseljenja, oni donose pomoć u hrani, higijeni i lekovima siromašnima, ugroženima, otpuštenima, nezaposlenima, gladnima i beskućnicima.

Ova humana skupina u prvoj nedelji vanrednog stanja obezbedila je najosnovnija sredstva za život za 10 porodica, u drugoj za 30, a već u trećoj zbrinula je preko 350 ljudi, tačnije oko 60 porodica.

U prvih mesec dana Zdržene akcija je zajedno sa solidarnim sugrađanima dopremila pomoć za 1.200 ljudi. Kako su naveli iz Krova nad glavom, organizacionu pomoć u novcu pružili su: jedna firma i jedno udruženje, dok sav teret krize, koja je najjače pogodila socijalno najugroženije, snose solidarni građani pojedinci.

Preko pedeset aktivista, u tri grada, sa petnaest automobila, raznosi hranu i potrepštine ugroženima. Tu je i poseban tim za beskućnike koji svakoga dana doprema hranu za četrdesetak njih, uz pomoć katering firme Agape i Solidarne kuhinje.

Ljudi iz Krova nad glavom su meni pomogli i pre korone. Moja priča nije ničim izdvojena, oni to tako zdušno rade. Kao i ostali, dobila sam sredstva i namirnice, kao benefit prikupljanja novca. Zaista im veliko hvala - tako rad Zdržene akcije komentariše Julijana, samo jedna od osoba kojoj je „Krov“ pomogao.

Saša Perić objašnjava da se oni iz ZA Krov nad glavom zalažu za pravo na dom, kao jedno od osnovnih ljudskih prava, i da je njihova osnovna aktivnost borba protiv prinudnih iseljenja. Među-

tim, kada je uvedeno vanredno stanje u Srbiji, Vlada je predložila Komori izvršitelja da obustave iseljenja.

Procesi su privremeno zaustavljeni, ali su, s druge strane, počeli da se prikazuju ekonomski efekti izolacije na socijalno najugroženije. Siromašni građani koje je Krov nad glavom branio od iseljenja sve više su se javljali aktivistima žaleći se da nemaju od čega da žive i da ne znaju šta da rade. Zato su oni su počeli da im dostavljaju pomoć u novcu i namirnicama.

Priča da ZA Krov nad glavom pomaže siromašnima se proširila. Veliki broj ljudi saznao je za njihov humanitarni rad tokom pandemije, pa je srećom krenuo da se širi i krug onih koji doniraju sredstva i koji se uključuju u akcije raznošenja pomoći.

- Solidarnost je direktan čin pomaganja

ugroženima i jedan „par ekselans“ politički akt koji pokazuje da institucije apsolutno ne funkcionišu, jer umesto da štite najugroženije u društvu, oni privilegovanim daju dodatne subvencije i pomoć, dok ugroženi ostaju bez gotovo ikakve vrste podrške - konstatuje Perić i dodaje da uz pomoć običnih građana koji uplaćuju 300, 500, 1.000 dinara, a ponekad i znatno veće sume, uspevaju da prikupe novac za siromašne.

Ono čime ih najviše snabdevaju su: osnovne prehrambene namirnice, sredstva za higijenu, lekovi, kao i pelene za porodicu koje imaju malu decu.

Potrebe su izuzetno velike. Mnogo njih u ovoj državi je socijalno nezaštićeno i na ivici siromaštva. Kad je uvedeno vanredno stanje, oni su gurnuti preko te ivice na sam rub gladi - primećuje Perić i dodaje da su paketi sa osnovnim sredstvima za život, koje dopremaju siromašnima, dovoljni za nekoliko nedelja.

Krov nad glavom je do sada dostavio hranu i higijenu za mnoge više od 1.000 ljudi. Na listi čekanja je dveste porodica, dok se u međuvremenu javljaju novi.

Ana Nenadić, aktivistkinja tima za beskućnike iz Krova nad glavom, konstatuje da su ljudi zbog pandemije u lošijoj poziciji nego inače, a da se nijedna institucija, ni služba, koja ima za to sredstva, ne bavi adekvatnim pružanjem pomoći.

Otpor nehumanom sistemu

Iz Krova nad glavom strahuju da neće moći, bar ne u ovom obimu, da pružaju pomoć siromašnima kada sprovođenje iseljenja ponovo stupi na snagu, jer je borba za dom njihova primarna delatnost. Dodatno su zabrinuti i zbog izmene Zakona o izvršenju i obezbeđenju iz januara ove godine, koji solidarnim građanima i aktivistima predi novčanom i zatvorskom kaznom ako se usprotive izvršenju iseljenja ili ometaju izvršitelja.

Sprečavanje iseljenja je čin građanske neposlušnosti i vrsta političkog otpora nehumanom sistemu. Nakon što je izmena Zakona stupila na snagu, položaj aktivista i svih solidarnih građana dodatno je pogoršan - ukazuje Saša Perić i objašnjava da zbog situacije sa pandemijom još uvek ne znaju u kom pravcu to može da se razvija, ali se plaše da će vrlo brzo, kako se stvari budu vraćale u normalu, saznati to kako država planira da sprovede represiju prema onima koji pokušavaju da zaštite osnovno pravo na dom.

Kako možete pomoći

- Kao što vlast ne misli da ljudi treba da imaju krov nad glavom pa daje veća ovlašćenja izvršiteljima koji ih izbacuju iz domova, a mi branimo pravo na jedini dom, tako danas insistiramo da svako, ali baš svako mora da ima šta da jede - ističu iz Zdržene akcije Krov nad glavom i dodaju da, ukoliko želite da 100 evra, od kojih se odričete, dođe do najugroženijih članova našeg društva, uručite taj novac beskućnicima na ulici ili uplatite na račun ovog udruženja sa naznakom žpomoć beskućnicima“.

Kako ističu, broj ljudi na listi čekanja za donacije je veliki. Narod, prema njihovim rečima, uplatama već pomaže siromašnima, dok je odziv firmi i organizacija slab. Uključenje velikih trgovinskih lanaca u dobavljanje pomoći obespravljenima i gladnima bi značajno olakšalo dalje rešavanje gladi i siromaštva na sistemskom nivou. Tu spada sve, od pakovanja paketa za velike nabavke do doniranja na mesečnom nivou za socijalno ugrožene. Svi koji žele da pomogu mogu to učiniti uplatama na sledeće račune:

Udruženje građana ZA KROV
Dinarski račun: 205 - 0000000263391 - 77
Devizni račun: 0070880050225
IBAN: RS35205007080005022588
PayPal: zakrovnadglavom@gmail.com

Prema njenim saznanjima, Prihvatilište u Kumodraškoj je zatvoreno, a i da nije, većina beskućnika nema ni ličnu kartu, dok je za prihvatilište potrebna cela papirologija. Ti beskućnici su, prema njenim rečima, ranije imali bar javne toalete gde su mogli da povuđu računa o higijeni.

Hranu im obezbeđujemo, ali sve što je vezano za higijenu im nedostaje. Nemaju lekarsku pomoć. Niko nije došao da proveru u kakvom su psihofizičkom stanju. Neki od tih ljudi imaju određeni stepen demencije. Jedan čovek ima katar i menja ga na ulici, Rade beskućnik je pre nekog vremena video kako je žena umrla na ulici. Imali smo slučaj beskućnika koji se opekao i rana mu se strašno inficirala. Komšije su tada pozvale hitnu pomoć jer im je smetalo što on kuca od bolova. U Hitnoj su ga previli i pustili, iako je imao opекotine drugog - trećeg stepena - naglašava Nenadić dodajući da „Krov“ želi da nađe dugoročno rešenje problema ljudi koji žive na ulici, iako je to posao državnih institucija.

Kako kaže, aktivisti iz Zdržene akcije su volonteri, a za ovaj problem potrebni su i stručnjaci koji mogu da pruže zdravstvenu i psihosocijalnu podršku.

Beskućnicima nije bilo lako ni pre krize. Državne službe se ne zauzimaju, a većina ljudi okrece glavu, i tako beskućnici postaju nevidljivi, marginalizovani i isključeni iz društva - konstatuje Nenadić. Ona objašnjava da katering u Gavrilu Principa obezbeđuje dvadeset porcija kuvane hrane, uglavnom pasulja, paprikaša... a da momci i devojke iz Solidarne kuhinje dopremaju još 20 obroka. Krov nad glavom im kupuje hleb. Ljudi koji žive na ulici dobiju po jednu porciju kuvanog jela, pola hleba i plastični pribor za ručavanje.

Putem akcije „Krova“ pored hrane beskućnici su potpognuti sa još po nečim. Čoveku kome su potrebne kese za kateter nabavili su kese, drugom su puno značile papuče, pa su mu oni kupili papuče i čarape, dok su Rajku, koji mnogo voli da čita, kupili knjigu.

Nisam znala kakvih sjajnih ljudi i priča među njima ima, jer prvo što čovek pomisli jeste: „sve su to pijanci“. Nije tako, neki imaju fakultete, Rade je završio Pravni, a tu je i Brađa, koji je nekada bio baletan. Među sobom su složni, čak se jedan par na ulici „skontao“ i sada su zajedno - kazuje Nenadić.

Ona izvlači zaključak da je ljudima kao socijalnim bićima važan momenat zajedništva, posebno tokom ovakvih katastrofa koje se dešavaju na svetskom nivou, jer kada smo solidarni, krize nas slabije pogađaju.

Una Milić

Svakodnevno radila sa obolelima od kovida

Niko ne upisuje medicinu iz materijalnih razloga, zdravstvo je u zapećku

Početak marta i kovid epidemije u Srbiji mladu kikindsku doktorku Tijanu Marčetu dočekao je na reglaciji Beograd - Kikinda, usred spremanja specijalističkog ispita.

Sa informacijama da je među obolelima i pacijent u kikindskoj bolnici, a na poziv opšte bolnice u ovom gradu svim svojim specijalizantima da se vrate na posao, Tijana se uputila pravo u ring.

Lako buduća internistkinja, prijavila se za rad na infektivnom odeljenju, gde je svakodnevno radila sa obolelima od kovida.

- Naš grad je bio među prvim gradovima u Srbiji koji je skroz zatvoren. O Kikindi se pisalo kao o „srpskom Vuhanu“. Ko je gledao HBO seriju Černobilj mogao je povući neke paralele. Odlasci na posao i povratak kroz puste ulice, sve je ličilo na scenario neke serije i filma za koji nisi ni sanjao da će postati realnost. Ja sam se prijavila zbog ličnog osećaja odgovornosti, smatrala sam da mi lekarska etika i moja lična čast ne dozvoljavaju da budem po strani. Nažalost, bilo je kolega koji nisu pokazali isti entuzijazam. Na profesionalnom planu, kao buduća internistkinja, prvi put sam imala susret sa radom na infektivnom odeljenju. Pomogle su nam kolege da svima koji smo „došli sa strane“ olakšaju te prve dane pune neizvesnosti jer se o virusu malo znalo. Njihova pomoć nam je bila od velikog značaja, jer za greške nije bilo mesta, od samog oblačenja i svačenja odelja, koje je poprilično zahtevno, do svih drugih aspekata rada - priča za Danas dr Tijana Marčeta.

Kaže da uprkos teškoj situaciji u Kikindi i žarištu koje se pojavilo, u samoj bolnici nisu imali problem sa opremom.

- S obzirom na samu kontagioznost virusa i veliki broj zaraženih kolega po drugim bolnicama, pitanje adekvatne opreme je bilo od velikog značaja. Iako sam iz medija, sa društvenih mreža i od kolega iz drugih ustanova imala informacije o nedostatku opreme, moram reći da to kod nas nije bio slučaj. I sami smo imali svest o nestašici opreme na globalnom planu, o smrti kolega u Italiji i Španiji, pa smo je mi vrlo racionalno koristili, ali nijednog momenta se nije

desilo da je bilo ko od osoblja infektivnog odeljenja imao kontakt sa pacijentom bez pune opreme, to stvarno moram da napomenem. Kako je epidemija uzimala maha, svakodnevno su se širili podaci o preminulim lekarima i medicinskim sestrama. Nama je to sve jako teško palo. Kada se školuješ minimum šest godina, plus specijalizacija, da bi bio

Već dugi niz godina je zdravstvo u zapećku, sa ogromnim odlivom kadra u inostranstvo, manjkom opreme i ulaganja

lekar, da svesno i odgovorno radiš svoj posao, daš sve od sebe, radiš van fizičkih granica mogućnosti, poražavajuće je i tragično da postaness žrtva bolesti koja se može izbexi nošenjem adekvatne opreme - kaže Tijana Marčeta.

Kako navodi, tokom rada sa inficiranim pacijentima susretali su se sa velikim brojem izazova, delili literaturu između sebe, pokušavali da saznaju što više o novom virusu o kome ni u svetu nema puno naučnih radova.

- Tokom samog rada i susreta sa pacijentima i sami smo sticali bolji uvid u agresivnost virusa, koji su neki nazivali „najsmešnijim virusom“. Nama ni najmanje nije bio i nije smešan, a još manje pacijentima i njihovim porodicama. Sa

svakim pacijentom smo prolazili kroz proces neizvesnosti i čekali nalaze, srpski rečeno - ko ozeblo sunce. Mislim da je ovo stanje po nekim karakteristikama bilo slično ratnom stanju, samo sa neprijateljem koji je nevidljiv, što se psihološki vrlo teško podnosi. I mislim da će to biti jedan od akcenata faze postkovid. Sama izolacija kao takva uz sve ostale efekte, uključujući dvadesetčetvorčasovne vesti na svim medijima, samo o korona virusu, prognozama i sumornim brojkama, ostavila je ogromne mentalne posledice na veliki broj ljudi, a ne bih tu isključila ni zdravstvene radnike - navodi dr Marčeta.

Uz atmosferi policijskog časa i zatvorene vikende, život na relaciji bolnica - kuća, naporna dežurstva, odsustvo svake vrste društvenog kontakta za zdravstvene radnike bio je izazov da održe fokus, prisrbenost i zdrav razum.

- Motivacije kao takve nije manjkalo, borba za zdravlje pacijenata je bila apsolutni prioritet, a u jednom momentu sam ja, kao i svi specijalizanti bili prezadovoljni činjenicom da će naše skromne plate biti uvećane zbog našeg angažovanja u borbi sa virusom, osećali smo da neko zaista ceni naš nesebični trud, rad i zalaganje. Moram reći da je radovanje vrlo kratko trajalo. Sa dolaskom drugog očekivanja „uvećane“ plate, došli smo do gorkog otrežnjenja da toga nema! Iako je u računanje plata ušla neka vrsta stimulacije, po novom načinu obračuna na našu štetu i po nepoznatom mehanizmu, naše plate su ipak manje, bez obzira na veliki broj sati dežurstava, noćnog rada i rada na praznik. Pravi odgovor zašto je to tako do sada nismo dobili. Da se razumemo, niko u Srbiji ne upisuje medicinu iz materijalnih razloga, za to postoje drugi fakulteti, ali niko ne želi da konstantno godinama bude na poslednjem mestu na lestvici u zdravnom sistemu. Već dugi niz godina je zdravstvo u zapećku, sa ogromnim odlivom kadra u inostranstvo, manjkom opreme i ulaganja. I to je sistemski ili što mi lekari volimo da kažemo hronični problem. Ova epidemija je pokazala sve manjkavosti našeg zdravstvenog sistema, ali i nesumnjivu snagu, a to su ljudi.“

Miroslava Pudar

Tekstovi nastali u okviru projekta „Jačanje solidarnosti kao odgovor na kovid 19 epidemiju u Srbiji“, koji realizuje Fondacija „Ana i Vlade Divac“ uz podršku Balkanskog fonda za demokratiju i Ambasade Kraljevine Norveške. Stavovi izraženi u ovom tekstu ne moraju nužno predstavljati stavove Ambasade Kraljevine Norveške, Balkanskog fonda za demokratiju i Fondacije „Ana i Vlade Divac“.

Volonteri Crvenog krsta Zrenjanin

Prešli 3.564 kilometra noseći pomoć tokom vanrednog stanja

Ona je nasmejana dvadesetogodišnjakinja, studentkinja zdravstvene nege na Medicinskom fakultetu, a on student stomatologije.

Zajedno su tandem iz brojne grupe volontera Crvenog krsta Zrenjanin, koji su najstarijima pomagali u najtežim danima epidemije i vanrednog stanja.

Gordana Dujlović i Luka Mandić zapravo svoje slobodno vreme već godinama koriste da bi pomagali drugima, a situacija sa virusom kovid bila je prilika da primene veštine i znanja koja su sticali višegodišnjom vežbom i učenjem.

- Ja sam se Crvenom krstu priključila pre sedam godina, prošavši obuku za prvu pomoć a potom sam počela da radim programe za decu i promociju humanih vrednosti. Prošli smo brojne obuke, pa čak i obuku za delovanje u nesrećama a prema našim afinitetima razvrstani smo svako u oblast u kojoj je najbolji i tako pomažemo. Nisam imala dilemu ni kada se sve ovo desilo da li ću pomagati. Znala sam da hoću, samo nismo znali u početku koliko je sve opasno i da li dovoljno primenjujemo mere zaštite. Brinula sam i zbog svoje porodice, ali smo imali zaštitnu opremu od početka i vodilo se o svemu računa. Pazili smo, slušali uputstva, poštovali raspored. Radili smo od ujutru do po podne, danima tako i sada nastavljamo ali opuštenije. Pomagali smo oko pakovanja socijalne pomoći i paketa, nošenja i isporuke pomoći starima, obilazili građane gde je to bilo potrebno. Ja sam se javljala na telefon i primala podatke. Najveće zadovoljstvo

Foto: Crveni krst Zrenjanin

mi je kad vidim da smo pomogli i da građanima to znači mada smo primetili da su mnogi uplašeni - priča volonterka Gordana Dujlović.

Kada su zbrojali radne sate, broj korisnika i lokacije gde su zrenjaninski volonteri sve odlazili, u Crvenom krstu Zrenjanin došli su do podatka da su njihovi volonteri od početka do kraja vanrednog stanja i proglašene epidemije prešli 3.564 kilometra noseći pomoć i pomažući stare i socijalno ugrožene građane.

- Priključio sam se Crvenom krstu pre tri godine jer ova organizacija pruža mogućnost ličnog razvoja i da vratim zajednici ono što je uložila u nas. Dosta toga sam naučio na obukama mada na ovako nešto niko nije mogao da nas pripremi jer je ovo bila nova si-

tuacija za sve. Ipak, brzo se videlo da naša volonterska mreža dobro funkcioniše u kriznoj situaciji. Mi smo delovali koordinisano, sarađivali smo. Imao sam zaduženje oko pakovanja paketa pomoći, u Narodnoj kuhinji i pri organizaciji dobrovoljnog davanja krvi jer su zalihe u ovim vremenima smanjene a mi smo baš sada imali akcije. Mislim da biti volonter jeste nešto što mladi ljudi treba da iskuse u svom životu, onaj ko prođe obuku ove organizacije osposobljen je i spremniji za sva polja rada. Ja sam pored humanitarnog rada ovde savladao i digitalni dizajn - objašnjava Luka Mandić.

Iako smo organizacija koja realizuje programe pripreme i delovanja u nesrećama i imamo iskustva u van-

rednim situacijama, ipak je i za nas sve ovo bilo novo, ovako opisuje epidemiju sekretarka zrenjaninskog Crvenog krsta Aleksandra Tanasijević, koja je uspešno vodila proteklih nedelja svoj tim volontera.

- Najveća snaga i kapacitet Crvenog krsta su volonteri. Ovoga puta angažovali smo volontere uzrasta od 18 do 25 godina, dok mlađe nismo bili u mogućnosti da angažujemo, zbog bezbednosti, kao ni starije, zbog zabrane kretanja. Radilo je 70 volontera a trudili smo se da ne zaboravimo naše starije volontere, koje smo obilazili. Volonter nije amater, ne može da se tek tako priključi našoj organizaciji i počne da radi ako nije obučen i edukovan a to traje godinama - navodi Aleksandra Tanasijević.

Kaže da je od pomoći bilo iskustvo volontera koji su imali iskustva iz 2014. godine kada je prikupljana pomoć za poplavljen u Obrenovcu. Ipak, najveći izazov bilo je obezbediti da svi budu zaštićeni i bezbedni.

- Prioritet je bio da pored svih naših napora da pružimo pomoć, svi pre svega budu bezbedni i zaštićeni i to smo postigli - objašnjava Tanasijević.

Ne samo da su napravili kilometražu od preko 3.500 kilometara već su pomogli 2.159 domaćinstava, odnosno 3.712 osoba. U sve aktivnosti koje su sprovedene u cilju suzbijanja posledica pande-

mije korona virusa uloženo je 9.840 volonterskih sati. Osim pojedincima, Crveni krst Zrenjanin je uputio pomoć i u četiri institucije i pet udruženja.

- Najugroženiju grupu ljudi činili su stariji sugrađani, preko 65 godina starosti. Stoga smo najveći deo svojih kapaciteta angažovali upravo na pružanju pomoći i podrške ovoj ciljnoj grupi. I korisnicima Narodne kuhinje distribuirani su paketi hrane. Volonteri su svakodnevno učestvovali i u pakovanju i distribuciji paketa pomoći namenjenih penzionerima sa mesečnim primanjima manjim od 30.000 dinara i socijalno ugroženim građanima. Ova akcija organizovana je u Hali sportova „Medison“. Od 31. marta dnevno je do 20 naših volontera učestvovalo u pakovanju 17.000 paketa. Počev od 6. aprila mobilne ekipe su i dostavljale te pakete krajnjim korisnicima. Oni su i sada angažovani u pripremi drugog kruga pomoći - objašnjava Aleksandra Tanasijević.

Crveni krst Zrenjanin je takođe Gerontološkom centru i Okružnom zatvoru u Zrenjaninu uputio donaciju u vidu sredstava za higijenu. Uz sve ove vanredne aktivnosti, u saradnji sa Zavodom za transfuziju krvi Vojvodine, organizovao je pet ranije zakazanih akcija dobrovoljnog davanja krvi.

Miroslava Pudar

**U SVE
AKTIVNOSTI KOJE SU
SPROVODENE U CILJU
SUZBIJANJA POSLEDICA
PANDEMJE KORONA
VIRUSA ULOŽENO JE
9.840 VOLONTERSKIH
SATI**

Nakon što su besplatno šili zaštitne maske tokom vanrednog stanja za svoje sugrađane

Igre za decu koje razvijaju timski rad

Korona virus promenio je živote svih nas. Ceo svet je morao da se suoči „oči u oči“ sa ovim opakim oboljenjem koje je odnelo na desetine hiljada života.

Ni Srbija nije bila pošteđena. Više od mesec i po dana bili smo u vanrednom stanju, zatvoreni u našim domovima. Na početku pandemije niko nije mogao da zna koliko će sve trajati.

Veoma brzo je nastala nestašica zaštitnih maski, mnogi su morali da se snalaze kako su umeli. Iz svega toga rodila se velika solidarnost u mnogim mestima u Srbiji.

Tako je Marija Torubarov iz Bače najpre sašila sebi masku, a potom došla na ideju i da se šiju besplatne maske za sugrađane. Zajedno sa Milenom Marinković pokrenula je akciju „Maske na dar“, malu neformalnu grupu koju čine uglavnom žene koje su radile u konfekcijskoj industriji „Slavija“ Bač, šivači hobiisti, nekoliko volontera i ostali entuzijasti.

S obzirom na to da je opština Bač mala, međusobno se svi poznaju, pa nije bilo teško da se brzo okupe i sarađuju.

Milena za Danas objašnjava da je nekoliko žena još pre uvođenja vanrednog stanja samoinicijativno šilo maske za svoje prijatelje, komšije, poznanike i rodbinu.

„Međutim, pojedinačno nisu mogle

da postignu sve i Marija je entuzijastično predložila da se okupimo. Za svega dva dana počele su nam se javljati žene spremne da šiju i kroje, devojke volonterke koje su se ponudile da odnesu penzionerima maske na kućnu adresu zbog zabrane kretanja i vlasnici marketa u svim mestima opštine Bač koji su nam omogućili da se kod njih skupljaju dobrovoljni prilozi materijala i gume. Takođe, ogromna je bila pomoć lokalne apoteke gde smo predavale sašivenne maske koje su divne apotekarke delile našim sugrađanima“, priča Milena za naš list.

Pridružio im se stručnjak Branko Marinković, inače Milenin brat, koji je samostalno štampao vizire, kao i mnogi drugi koji su na razne načine doprineli ostvarenju njihove akcije.

„Na društvenim mrežama smo pravovremeno uspele da omasovimo ideju, stalno su nam upućivani pozitivni komentari i to je davalo elan svim volonterima/kama. Za oko tri nedelje smo imali preko 2.000 sašivenih i podeljenih maski. Osim za naše sugrađane, sašili smo ih i za našu policijsku stanicu, Dom zdravlja, firmu „Zadrugar“, Centar za socijalni rad i vatrogasce. Potrebna za maskama je nakon toga počela da jenjava i ljudi nam se sada sve ređe javljaju“, kaže nam Milena.

Već tada su Marija i Milena pitale šta im je sledeći korak, jer su se svi me-

Foto: Privatna arhiva

đusobno združili i radili i bilo bi im žao da ne nastave.

„Moja mama, koja je slučajno videla na Fejsbuku objavu o konkursu Fondacije „Ana i Vlade Divac“, nam je kao prosvetni radnik predškolske ustanove u Baču predložila da ovako organizovani imamo sve preduslove da se prijavimo na konkurs, što smo mi i uradili. Budući da maske više nisu bile neophodne u velikom broju, a da u našoj neformalnoj grupi postoji mnogo roditelja male dece, ona nam je predložila ideju za izradu didaktičkih igračaka. Nismo ni sanjali da ćemo baš mi proći na konkursu, pošto je konkurencija bila jaka, i od 202 podnete prijave naša je ostvarila

učesće u izabranih 16, što je veliki uspeh s obzirom na to da je naša organizacija spontana i neformalna“, priča Milena za Danas kako je nastao projekat „Igračke na dar“.

Na početku su se odlučili za izradu igračaka za decu uzrasta od dve do 10 godina i da prve igračke, u saradnji sa Centrom za socijalni rad, podele ranjivim kategorijama dece.

„Smatramo da ćemo ovako pomoći roditeljima da što kvalitetnije provedu vreme sa decom i da ćemo ih naučiti koje su igračke, u zavisnosti od uzrasta, najbolje za dete njihovog uzrasta. Preciznije, da to budu igre koje razvijaju logičko mišljenje, finu motoriku šake,

timski rad, strpljenje, kreativnost, maštu i slično“, objašnjava nam Milena.

Kako ističe, posebno im je drago što u izradi igračaka mogu da kombinuju 3D štampu i šivenje.

„To nam pruža veći stvaralački potencijal za raznovrsne igračke. Možemo reći da je projekat već počeo sa realizacijom, u toku su pripreme, nabavka materijala i organizovanje volontera. Nadamo se da ćemo do završetka projekta uspeti da podelimo što više igračaka. Da bismo ličnim primerom ohrabrine sugrađane i ostale ljude sa volonterskim entuzijazmom, služimo se prilikom da posvedočimo o činjenici da ovakav način udruživanja dovodi do blagotvorne energije među ljudima. Svi koji smo doprineli ovoj humanitarnoj akciji osećali smo se dobro i korisno u kriznoj situaciji, smetnuli su istovremeno negativne teme baveći se humanitarnim radom. Opština Bač je ovom akcijom dobila još jednu potvrdu svoje vrednosti i sposobnosti da u teškim situacijama pokaže plemenitost, solidarnost i značaj kolektivnog rada. Ovim projektom želja nam je bila da dodatno podstaknemo naše sugrađane da i u budućnosti bude više ovakvih akcija“, naglašava Milena.

Naša sagovornica je trenutno neza-poslena, pa slobodno vreme provodi baveći se dekupažom, čitanjem i učestvovanjem u različitim akcijama.

Jelena Diković